

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπανίδης → ampanidis@gmail.com

ΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Πώς λειτουργούν μέσα στην κοινωνία μας

Zούμε σε μία εποχή βαθιάς κοινωνικής κρίσης. Το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα στρίζεται πάνω στο «ναρκωτικό» του καταναλωτισμού. Αν δεν αγοράζαμε τόσα «πουδραρισμένα» όνειρα, το σύστημα θα κατέρρεε. Και τα σχολεία ακόμα, είναι σήμερα ένα «προϊόν προς πώληση». Η κρίση στα σχολεία αντανακλά την ευρύτερη κοινωνική κρίση. Είναι προφανές ότι έχουμε χάσει την αίσθηση της ταυτότητας μας. Μαντρώνουμε τα παιδιά και τους πλικιώμενους και τους βγάζουμε εκτός του κοινωνικού γίγνεσθαι. Κανείς δεν τους απευθύνει πλέον τον λόγο. Όμως χωρίς τα παιδιά και τους πλικιώμενους, μια κοινωνία δεν έχει ούτε παρελθόν αλλά ούτε και μέλλον. Μόνο ένα διαρκές παρόν. Στ' αλήθεια, π λέξη «κοινωνία» δεν έχει καμία σχέση με την φύση των σχέσεων που δημιουργούμε. Ζούμε δικτυωμένοι και όχι μέσα σε κοινωνίες. Αυτό ευθύνεται για όλους τους μοναχικούς ανθρώπους. Κατά περίεργο τρόπο, τα σχολεία έχει μεγάλο μερίδιο ευθύνης γι' αυτή την τραγωδία. Όπως επίσης ευθύνεται για την διεύρυνση του χάσματος ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις. Χρησιμοποιώντας τα σχολεία σαν ένα διαχωριστικό μπχανισμό, οδηγούμαστε στην δημιουργία ενός συστήματος καστών που πλαισιώνεται από παρίες.

Η αλήθεια είναι ότι τα σχολεία δεν σου μαθαίνουν τίποτε άλλο πέρα από το να υπακούς εντολές. Αυτό μου φαίνεται ανεξήγητο, γιατί υπάρχουν χιλιάδες άνθρωποι που εργάζονται στα σχολεία ως δάσκαλοι, βοηθοί ή διευθυντές, που νοιάζονται και συμπεριφέρονται ανθρώπινα στους μαθητές. Όμως π απρόσωπη λογική του συστήματος καταπνίγει την συνεισφορά των μεμονωμένων προσωπικοτήτων. Παρ' όλο που οι δάσκαλοι νοιάζονται και δουλεύουν σκληρά, το σύστημα είναι «ψυχοπαθητικό». Δεν έχει συνείδηση. Χτυπάει το κουδούνι και ο νεαρός που γράφει ένα ποίημα, πρέπει να κλείσει το τετράδιο του και να μεταφερθεί σε ένα διαφορετικό κελί όπου εκεί μαθαίνει ότι ο άνθρωπος και η μαϊμού κατάγονται από έναν κοινό πρόγονο.

Η τάση για την εκπαίδευση μέσα στο σπίτι έχει αυξηθεί σημαντικά. Περίπου 1.500.000 άνθρωποι μορφώνονται αποκλειστικά από

τους γονείς τους. Περιοδικά που ασχολούνται με εκπαιδευτικά θέματα, έγραψαν το εξής εκπληκτικό: Τα παιδιά που μορφώνονται στο σπίτι φαίνεται ότι προηγούνται στην ικανότητα του «σκέπτεσθαι» κατά 5 ή ακόμα και 10 χρόνια από τους συνομήλικους τους που εκπαιδεύονται με τον παραδοσιακό τρόπο, πηγαίνοντας στο σχολείο.

Αν θέλουμε να ανατρέψουμε αυτό που εξελίσσεται σε καταστροφή, λόγω της άγνοιας μας, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι τα σχολεία παρέχουν εκπαίδευση και όχι μόρφωση. Ενώ π Μόρφωση δηλώνει την θητική, πνευματική και κοινωνική διαμόρφωση της ανθρώπινης προσωπικότητας, π Παιδεία δηλώνει την ορθή διαπαιδαγώγηση και μόρφωση αλλά και την καλλιέργεια των ικανοτήτων και των αρετών του ατόμου σε μεγάλο βαθμό.

Αυτό είναι σύμφυτο στον σχεδιασμό του συστήματος. Δεν φταίνε οι κακοί δάσκαλοι ή τα λίγα χρήματα που ξοδεύονται για την Παιδεία. Η έννοια της «οχολικής διδασκαλίας» και π έννοια της Παιδείας δεν ταυτίζονται. Τα σχολεία σχεδιάστηκαν σαν εργαλεία επιστημονικής χειραγώγησης. Ο σκοπός τους είναι να παράγουν, με την εφαρμογή τυποποιημένων μεθόδων, «τυποποιημένους» ανθρώπους, των οποίων την συμπεριφορά θα μπορούν να προβλέψουν και να ελέγχουν.

Σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό το καταφέρνουν. Η κοινωνία μας όμως βρίσκεται σε αποσύνθεση και σε μια τέτοια κοινωνία επιτυχημένοι θεωρούνται οι άνθρωποι που δρουν ατομικιστικά, είναι αυτάρκεις και έχουν αυτοπεποίθηση -κι αυτό επειδή π ο κοινωνία που προστάτευε τους αδύνατους και τους εξαρτημένους ανήκει πλέον στο παρελθόν. Τα αποτελέσματα της σύγχρονης εκπαίδευσης είναι ασήμαντα. Οι

άνθρωποι που έχουν τύχει «καλής εκπαίδευσης» είναι κυριολεκτικά άσχετοι. Μπορούν να πουλήσουν από φίλμ μέχρι ξυριστικές μπλανές, να διεκπεραιώσουν δουλειές γραφείου και να μιλούν στο τηλέφωνο, ή να κάθονται αποχαυνώμενοι μπροστά σε μια οθόνη υπολογιστή που αναβοσβήνει αλλά, σαν ανθρώπινα όντα είναι άχροποι -άχροποι για τους άλλους και άχροποι για τον ίδιο τους τον εαυτό. Η καθημερινή μιζέρια γύρω μας, νομίζω, οφείλεται κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι αναγκάζουμε τα παιδιά μας να «μεγαλώνουν παράλογα». Οποιαδήποτε μεταρρύθμιση και να γίνει στην Παιδεία πρέπει να σταματήσει αυτούς τους παραλογισμούς.

Είναι παράλογο και αντίθετο με τη Ζωή να είσαι μέρος ενός συστήματος που οποίο σε υποχρεώνει να είσαι έγκλειστος μαζί με άτομα της ίδιας πλικίας και κοινωνικής τάξης. Το σύστημα αυτό σε απομονώνει από την απέραντη πολυμορφία της Ζωής και την απόλαυση της ποικιλίας των εμπειριών. Σε αποκόπει από το παρελθόν σου και το μέλλον σου, και σε φυλακίζει σε ένα ατέρμονο παρόν. Ακριβώς όπι κάνει και η πτλεόραση.

Δύο θεσμοί είναι αυτοί που ελέγχουν στην ορθή διαπαιδαγώγηση και μόρφωση αλλά και την καλλιέργεια των ικανοτήτων και των αρετών του ατόμου σε μεγάλο βαθμό. Αυτό είναι απορρύθμιση αν θέλουμε να σταματήσουμε την κατρακυλά, αλλά πιστεύω ότι μέχρι τώρα έχετε αντιληφθεί ποιό είναι το πρόβλημα. Αυτή την ασθένεια που έχει προκαλέσει ή το σχολείο ή τη πτλεόραση ή και τα δύο μαζί. Είναι απλά θέμα αριθμητικής. Τα παιδιά τρώνε τη χρόνο τους στην πτλεόραση και στο σχολείο αλλά και μπροστά από έναν υπολογιστή. Αυτό είναι που κατέστρεψε την οικογένεια. Η οικογένεια δεν είναι πλέον το σχολείο των παιδιών της.

κάτις περιπέτειας και ουσιαστικής αναζήτησης του πνευματικού καθοδηγητή που θα τους δίδασκε αυτό που πραγματικά ήθελαν να μάθουν. Τα παιδιά και οι έφηβοι ανάλωναν το χρόνο τους στην προσπάθεια επίτευξης κοινωνικών στόχων, π στοργή και π τρυφερότητα αποτελούσαν καθημερινή πρακτική, γνώριζαν και μελετούσαν κάθε πτυχή της κοινόπτας τους, μάθαιναν πώς να κάνουν οικογένειες και δεκάδες άλλα πράγματα που χαρακτηρίζουν τον ολοκληρωμένο άνδρα και την ολοκληρωμένη γυναίκα.

Τώρα όμως οι γονείς και τα παιδιά πρέπει να αντιμετωπίσουμε τη ζήτημα του χρόνου. Από τις 168 ώρες της εβδομάδας, τα παιδιά ξοδεύουν τις 56 στον ύπνο. Αυτό τους αφήνει περιθώριο 112 ώρες πτην εβδομάδα. Μέσα σ' αυτές τις ώρες πρέπει να διαμορφώσουν τον χαρακτήρα και την προσωπικότητα τους. Τα παιδιά βλέπουν 55 ώρες πτηνόραση στην εβδομάδα. Είσι τουλάχιστον αναφέρουν πρόσφατες στατιστικές. Αυτό τους αφήνει 57 ώρες πτην εβδομάδα για να «μεγαλώσουν». Θα μπορούσα να απαριθμήσω κι άλλες καταστάσεις που πρέπει να αντιμετωπίσουν από μία εκπαιδευτική μεταρρύθμιση αν θέλουμε να σταματήσουμε την κατρακυλά, αλλά πιστεύω ότι μέχρι τώρα έχετε αντιληφθεί ποιό είναι το πρόβλημα. Αυτή την ασθένεια που έχει προκαλέσει ή το σχολείο ή τη πτλεόραση ή και τα δύο μαζί. Είναι απλά θέμα αριθμητικής. Τα παιδιά τρώνε τη χρόνο τους στην πτλεόραση και στο σχολείο αλλά και μπροστά από έναν υπολογιστή. Αυτό είναι που κατέστρεψε την οικογένεια. Η οικογένεια δεν είναι πλέον το σχολείο των παιδιών της.

